

Pròleg

“Als Països Catalans no es van poder cursar estudis de veterinària fins a l’any 1982, data en què la Facultat de Veterinària de la Universitat Autònoma de Barcelona va començar la seva tasca docent. Aquesta mancança, afegida als condicionants històrics viscuts, ha comportat una castellanització de molts dels termes específics emprats en veterinària i ramaderia. D’altra banda, en les darreres dècades, la ramaderia catalana ha sofert canvis molt importants, especialitzant-se, mecanitzant-se i adaptant-se ràpidament a les noves tecnologies. Amb aquests canvis, han aparegut un seguit d’estrís, conceptes i tècniques d’explotació nous per als quals a manca d’un nom català reconegut, massa sovint, s’ha manllevat el nom castellà o anglès.”

Amb aquesta idea començava l’escrit que l’any 1985 els veterinaris que vàrem iniciar el present Diccionari adreçàvem al Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. L’objectiu era sistematitzar els noms catalans d’aquesta àrea del saber, definint-los en un diccionari. L’any 1982 un grup de veterinaris col·legiats havíem iniciat aquesta tasca com a resposta a la crida feta pel president del Col·legi de Veterinaris de Barcelona en nom de la Fundació Agrícola Catalana i del mateix Col·legi.

Cap dels que vàrem iniciar aquest projecte en aquells moments no sospitava a què ens enfrontàvem quan vàrem decidir ser més ambiciosos i canviar la idea inicial d’un vocabulari de termes veterinaris i ramaders tradicionals per la d’un diccionari complet i modern de veterinària i ramaderia que inclogués terme, categoria gramatical, definició i equivalències en castellà, francès i anglès.

Permeteu-me fer un xic d’història i explicar breument la tasca realitzada com a reconeixement a les persones que han treballat en l’elaboració d’aquest diccionari.

Inicialment es va procedir al buidatge del *Vocabulari mèdic* de l’Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de les Balears, del *Dictionnaire des termes vétérinaires et zootechniques* de M. Villemin i del *Diccionari de la llengua catalana* d’Enciclopèdia Catalana. Els termes seleccionats, que s’escriuien amb llaipsis en fitxes de cartolina, es revisaven, es discutien un a un i si calia es modificaven. Aquesta tasca, va finalitzar el juny de 1986 amb 9.337 fitxes elaborades.

A partir de l'any 1986 una persona de la Fundació Agrícola Catalana va mecanografiar les fitxes elaborades a mà, mentre que l'equip va continuar completant les equivalències en altres llengües fins a finals de 1988.

A continuació, es va iniciar el treball per àmbits temàtics prèviament definits en un arbre de camp. Cada membre de l'equip es va encarregar d'uns dominis determinats i va elaborar els nous termes tot codificant-los d'acord amb l'arbre de camp. El TERMCAT ens va donar a conèixer la seva metodologia, ens va indicar uns criteris terminològics de partida i ens va permetre introduir tots els termes en una de les seves bases de dades. Totes aquestes tasques van finalitzar l'octubre de l'any 1993; el Diccionari ja comptava amb 10.968 termes.

Arribat aquest punt, juntament amb el TERMCAT sabíem que calia el treball conjunt de terminòlegs i especialistes en les diverses àrees del diccionari per aconseguir una obra equilibrada, actual i de qualitat científica i terminològica. A més, amb la Fundació Agrícola Catalana i el Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya també vàiem la necessitat de planificar el treball amb vista a una finalització programada i assumible. És per això que vàrem creure que calia efectuar un conveni entre les parts esmentades.

Aquestes necessitats implicaven reduir el nombre de termes existents fins a uns 4.000, fet que ens neguitejava ja que volíem realitzar un diccionari complet de veterinària. Aquesta voluntat, però, ens va portar finalment a un diccionari amb més de 6.000 termes, on a excepció de l'anatomia i la histologia, es contempen totes les àrees de la veterinària.

El desembre de 1996, vam recopilar la bibliografia utilitzada, vam classificar i codificar els termes que encara no ho estaven i vam eliminar els termes que no complien les condicions de l'arbre de camp o els criteris de terminologia definits prèviament pel TERMCAT.

Finalment el 30 d'octubre de 1997, es va efectuar la signatura del conveni i es va iniciar l'últim període d'elaboració del diccionari. Es fa difícil d'explicar, ni que sigui breument, la tasca realitzada en aquest últim i decisiu període per la complexitat del projecte, pel gran nombre de persones que hi varen treballar i per la gran quantitat d'hores de feina que moltes d'elles hi van haver d'esmerçar.

En primer lloc, i en estreta col·laboració, les persones encarregades de la coordinació científica i de la coordinació terminològica vàrem definir detalladament els criteris d'inclusió de termes en cadascuna de les àrees d'acord amb uns objectius realistes i abastables. Després, i progressivament al llarg de tot el treball, la persona encarregada de la direcció terminològica va designar els terminòlegs que havien de treballar en el diccionari, i la persona encarregada de la direcció científica va cercar els especialistes. El mètode de treball es va fonamentar en la comunicació sistemàtica de les persones encarregades de la coordinació científica i de la coordinació terminològica, alhora que aquestes es comunicaven amb els respectius equips científic i terminològic.

Es pot dir, en relació amb la tasca dels especialistes, que el treball de cadascun d'ells en cadascuna de les àrees es va subdividir en tres fases. En la pri-

mera, l'especialista va haver d'efectuar una revisió dels termes existents per comprovar si en mancaven o en sobraven d'acord amb els criteris d'inclusió establerts i, si feia al cas, proposava variacions a aquests criteris. En una segona fase, l'especialista va repassar a fons tots els termes, validant, completant, modificant o proposant les definicions quan corresponia i responnent les preguntes que els terminòlegs li plantejaven. En la tercera i última fase, l'especialista va efectuar una llegida detallada final per donar-hi el seu vistiplau definitiu.

En relació amb la tasca dels terminòlegs, l'elaboració de cadascuna de les àrees va suposar la realització de les tasques següents: recerca bibliogràfica actualitzada per a la validació i compleció de les informacions; selecció de la terminologia d'acord amb l'abast temàtic objecte del treball; buidatges de termes; recerca d'equivalències; detecció i estudi de les formes neològiques que calia que fossin aprovades pel Consell Supervisor del TERMCAT; redacció homogènia i sistemàtica de les definicions a partir dels trets semàntics pertinents; establiment de les relacions de sinonímia, i assignació de la categoria gramatical dels termes.

Després de determinar la forma de presentació de l'obra, el 8 de maig de 2001, es va donar per tancada i es va iniciar el procés de publicació que ha culminat en el diccionari que teniu a les vostres mans.

Vull expressar el meu reconeixement a Josep Pere López i Ros, que va treballar intensament i amb una gran il·lusió en aquest diccionari, i a Joan Rosell i Molins i Daniel Pagès i Raventós, que van ser presidents de la Fundació Agrícola Catalana i impulsors d'aquest projecte des dels seus inicis i que malauradament no l'han pogut veure finalitzat.

També vull donar les gràcies a tots els especialistes i col·laboradors que d'una forma totalment desinteressada han esmerçat el seu saber i bona part del seu temps, sempre escàs, en aquest projecte.

Així mateix, cal destacar el suport de les persones i de les institucions que, en el marc de la Comissió de Seguiment del projecte, han impulsat l'elaboració d'aquesta obra i l'han feta possible: Oriol Comas i Vancells i Xavier Maluquer, vicepresident i patró, respectivament, de la Fundació Agrícola Catalana; Jaume Balagué i Estrems i Francesc Monné i Orga, expresident i president del Consell de Col·legis Veterinaris de Catalunya, respectivament; Ester Franquesa i Bonet, directora del Centre de Terminologia TERMCAT, i especialment Jaume Carrasco i Nualart, de la Fundació Agrícola Catalana, que ha actuat com a secretari de la Comissió.

Desitjo que, malgrat les limitacions que hi pugueu trobar, aquesta obra contribueixi a assolir els objectius que ens vàrem proposar quan la vàrem iniciar, i crec que la millor forma d'aconseguir-ho és que us resulti útil i que la feu servir.

Isclé Selga i Jorba